

The Wall Street Journal: Si Ťin-pchingova záverečná hra: Čína je pripravená na konflikt s USA

- CZ24 News | 16. října 2022

ČÍNA: Čínsky prezident Si Ťin-pching spustil celý rad vojenských, hospodárskych a politických kampaní, aby pripravil krajinu na možnosť konfrontácie, píše [The Wall Street Journal](#)

Od svojho nástupu k moci pred desiatimi rokmi spustil Si Ťin-pching celý rad kampaní, ktoré majú pomôcť zabezpečiť, aby Čína zvíťazila v konfrontácii so Západom alebo ju aspoň ustála. Posilnil čínsku armádu, reorganizoval hospodárstvo a pretvoril spoločnosť okolo ideologicky oddanejšej komunistickej strany.

Si Ťin-pching dal jasne najavo, že jeho hlavným cieľom je vrátiť Číne jej právoplatné miesto globálneho hráča a rovnocenného partnera USA, v dôsledku čoho podľa ľudí oboznámených s jeho myšlienkami považuje možnosť zrážky so Západom za čoraz pravdepodobnejšiu. Na konkláve komunistickej strany, ktoré sa začne v nedeľu, sa teraz nachádza na pokraji tretieho päťročného funkčného obdobia, čím sa poruší nedávny precedens odstúpenia po dvoch funkčných obdobiach. To pravdepodobne zabezpečí, že jeho vízia, ktorá je zároveň asertívna a defenzívna, bude Čínu usmerňovať aj v nasledujúcich rokoch.

Jeho prístup by sa dal zhrnúť do obľúbeného aforizmu Mao Ce-tunga, na ktorý sa Si odvoláva a ktorý podľa ľudí oboznámených s touto záležitosťou varuje pred nedostatkom ostražitosti: **“Nebojujte v neistých vojnách a nebojujte v nepripravených bitkách.”**

Z politického hľadiska Si dosadil dôveryhodných poručíkov na všetky úrovne vládnucej komunistickej strany a potlačil opozíciu na miestach, ako je Hongkong a Sin-ťiang, aby pomohol posilniť svoju autoritu a odstrániť zahraničné vplyvy.

Z vojenského hľadiska Si reorganizoval Ľudovú oslobodzovaciu armádu, zdvojnásobil jej rozpočet a začal pracovať na posilnení čínskeho jadrového arzenálu. Spustil tiež celospoločenskú kampaň na podporu tvrdosti, potrestanie znevažovania armády a zabránenie mladým mužom, aby strácali čas hraním videohier. Cieľom všetkých týchto opatrení je zabezpečiť, aby bola Čína v prípade potreby pripravená zapojiť sa do bojov po prvý raz od roku 1979 – najmä ak voľby v USA a na Taiwane v roku 2024 vyústia do lídrov, ktorí budú ochotní schváliť nezávislosť ostrova, čo je pre čínskeho prezidenta najčervenejšia z červených línií.

Z hospodárskeho hľadiska Si presmeroval miliardy dolárov na vývoj domácich technológií vrátane pokročilých polovodičov, ktoré dlho nakupoval v zahraničí. Ovládol súkromný sektor a obnovil štátne giganty, aby mohli konkurovať na svetovej scéne.

Tieto kroky by mohli Číne pomôcť odolať ďalšiemu tlaku Washingtonu, ktorý sa snaží obmedziť obchod alebo inak spomaliť rast krajiny. Minulý týždeň americké ministerstvo obchodu zvýšilo tlak novými obmedzeniami vývozu moderných polovodičov a zariadení na výrobu čipov v snahe zabrániť tomu, aby sa zvýšila vojenská sila Číny.

Mnohé z krokov pána Si zvýšili národnú hrdosť a posilnili Čínu. Pravidelne vyzdvihuje známky

vzostupu Číny a úpadku Západu. Jeho kroky však zároveň odcudzili potenciálnych priateľov, zjednotili súperov a poškodili mnohé z najsilnejších častí jej hospodárstva, najmä prostredníctvom tvrdých blokáď Covid-19.

Siova asertivita a pokusy vtedajšieho prezidenta Donalda Trumpa a prezidenta Bidena zaujať voči Číne rásnejší postoj prispeli k zhoršeniu vzťahov oboch krajín. Americké spoločnosti prehodnocujú svoje investičné plány v Číne, ktorá bola kedysi slubným rastovým trhom. Diplomatické stretnutia sa zmenili na hecovanie. Obe strany uvalili na druhú stranu sankcie a čínske spoločnosti boli stiahnuté z amerických búrz.

Nasledujúcich päť rokov vlády čínskeho prezidenta bude **“jedným z najneistejších období, aké sme v poslednom čase zažili”**, povedal Damien Ma, výkonný riaditeľ a spoluzakladateľ think tanku MacroPolo pri Paulsonovom inštitúte v Chicagu, ktorý vidí, že Si sa okrem iných cieľov zameriava na vojenské odstrašovanie na blízkej periférii a hospodársku paritu s USA. **“Bude si to vyžadovať bystré a opatrné riadenie v oboch hlavných mestách.”**

Peking tvrdí, že len reaguje na provokácie USA a že vzostup Číny je mierový. Hovorcovia informačného úradu čínskeho kabinetu, Štátnej rady, ako aj ministerstva zahraničných vecí nereagovali na žiadosti o komentár.

Si sa netají svojimi plánmi urobiť z Číny jednu zo svetových supervelmocí.

Po svojom nástupe do funkcie v roku 2012 začal formulovať rozsiahlu víziu označenú ako Čínsky sen, v ktorej vyzval na ambiciózne kroky na posilnenie armády a hospodárstva krajiny.

Vychádzal z dlhodobej túžby riešiť krivdy, ktoré Čína prežíva od pádu dynastie Čching a od parcelácie čínskeho územia západným mocnostiam v 19. a na začiatku 20. storočia. Si to nazval **“velkým omladením čínskeho národa”**.

Spočiatku sa usiloval o väčšiu ústretovosť voči USA, ktorá by uvoľnila cestu pre ďalší vzostup Číny. Počas cesty do USA vo februári 2012, tesne pred tým, ako si zabezpečil pozíciu na čele komunistickej strany, sa Si stretol s Henrym Kissingerom a ďalšími americkými politickými osobnosťami a žiadal o radu pri budovaní užších vzťahov, uviedla osoba oboznámená s týmto stretnutím. Povedali mu, aby zintenzívil komunikáciu s Washingtonom a uskutočnil viac telefonátov a oficiálnych návštev ako jeho predchodcovia. Hovorcovia pána Kissingera nereagovali na žiadosti o komentár.

Po nástupe do funkcie mal Si pocit, že Obamova administratíva neprístupuje k Pekingu ako k rovnocennému partnerovi, uviedli ľudia oboznámení so záležitosťou. Čínsky prezident často hovoril o vytvorení **“nového typu veľmocenských vzťahov”** s USA, ale Washington sa tejto formulácii bránil, pretože ju považoval za pokus prinútiť USA uznať Čínu za rovnocennú a obával sa, že by to vyslalo nesprávny signál americkým spojencom, uviedli títo ľudia.

Si pokračoval vo svojich veľkých plánoch doma.

Potreboval si zabezpečiť pevnú kontrolu nad komunistickou stranou, ktorá bola počas pôsobenia jeho predchodcu zmietaná bojmi medzi elitou, úplatkárstvom a frakcionárstvom. Čoskoro si vybudoval povesť vodcu, ktorý je ochotný bojovať proti rozsiahlej korupcii, a v prestížnych vyšetrovaniach zlikvidoval svojich rivalov a nahradil ich lojálnymi kádrami.

Podľa Wu Guoguanga, vedúceho vedeckého pracovníka Stanfordskej univerzity, má Si teraz pod kontrolou mocenské páky v celej krajine a od júna vymenoval všetkých 281 členov stálych výborov komunistickej strany na úrovni provincií okrem siedmich.

Si podnikol kroky na zabezpečenie periférie krajiny, čím do väčšej miery izoloval pevninu od vonkajších tlakov, často spôsobmi, ktoré priamo spochybňujú západné hodnoty. Dohliadal na zavedenie najmodernejších sledovacích systémov, ktoré krajinu pokryli kamerami na snímanie tváre a zhromažďovali obrovské množstvo údajov o správaní.

Vzdoroval varovaniam Washingtonu, aby militarizoval sporné ostrovy v Juhočínskom mori, a podľa predstaviteľov USA a OSN si vyslúžil ďalší hnev za masovú internačnú kampaň, v rámci ktorej boli v nepokojnom severozápadnom regióne Sin-ťiang väznení Ujguri.

Potom nariadil zásah v Hongkongu – najviditeľnejšom moste medzi Čínou a západným svetom -, ktorý potlačil protivládne protesty a spolu s prísnymi kontrolami Covid spôsobil útek mnohých pracovníkov finančného sektora mesta. Vyostril svoju rétoriku v súvislosti s Taiwanom a naznačil, že chce urýchliť úsilie o prevzatie kontroly nad ostrovom, v prípade potreby aj silou.

V minulom roku rozšíril bojové cvičenia a zvýšil vojenské výdavky na 200 miliárd dolárov, čo je viac ako dvojnásobok sumy, ktorú Čína vynaložila pred desiatimi rokmi. Veľká časť čínskeho úsilia smerovala do nástrojov, ako sú hyperzvukové rakety, jadrové zbrane a lietadlové lode, ktoré zvyšujú schopnosti Číny v potenciálnom konflikte s mocnosťami, ako sú USA, a nie s menšími susedmi.

Na podporu bojového ducha spustil Si rozsiahle úsilie o mobilizáciu nacionalistického zápalu.

Tínedžerské idoly, kedysi chválené pre svoje orosené oči, sú obsadzované do úloh mladých revolučných vojakov vo vojenských filmoch. Na populárnych čínskych aplikáciách pre krátke videá sú klipy pred a po, ktoré propaguje armáda, zobrazujúce kedysi vychudnutých mladých Číňanov, ktorí robia kliky a majú vypuklé bicepsy.

Aby sme dosiahli omladenie Číny, **“musíme preukázať väčšiu ostražitosť a byť vždy pripravení na potenciálne nebezpečenstvo, a to aj v časoch pokoja,”** povedal Si v minuloročnom prejave.

Tieto snahy sa ešte viac zamerali na USA po prejave z mája 2020, v ktorom Matt Pottinger, vtedajší vysoký predstaviteľ Rady pre národnú bezpečnosť, sledoval históriu čínskeho demokratického hnutia a navrhol, aby čínski občania volali svojich vodcov k zodpovednosti. Podľa ľudí oboznámených so záležitosťou čínsky prezident vnímal tento prejav – prednesený v mandarínčine – ako výzvu pre svoju vládu, pretože bol zameraný skôr na bežných čínskych občanov než na jej vedúcich predstaviteľov.

“Komunistická strana sa vždy obávala troch vecí: úprinného rozprávania o čínskej histórii, myšlienky, že čínski občania majú základné politické práva, a pokusov amerických predstaviteľov o priamy kontakt s čínskymi občanmi. Môj prejav sa dotýkal všetkých troch tém, čo vysvetľuje paniku, ktorú Peking stále pociťuje z pomerne skromných slov,” povedal pán Pottinger, ktorý je teraz predsedom čínskeho programu v neziskovej Nadácii na obranu demokracií.

Čínski občania sú teraz pravidelne varovaní pred špiónmi a upozorňovaní, aby sa neprevínili “uctievaním Ameriky” alebo “kľacaním pred Amerikou”. Takéto výzvy sa v posledných mesiacoch rozšírili na tých, ktorí prijali anglické krstné meno a spochybňujú ruskú inváziu na Ukrajinu.

V rámci svojich snáh o hospodársku prestavbu Si nariadil čínskym spoločnostiam, aby viac investovali do strategických odvetví. Zakročil proti súkromným technologickým spoločnostiam zameraným na vzdelávacie doučovanie, sociálne médiá a iné spotrebiteľské služby za to, že dostatočne neslúžia štátnym záujmom alebo dostatočne nezabezpečujú citlivé údaje používateľov, o ktorých sa Peking obáva, že by mohli byť poskytnuté americkým regulačným orgánom.

Čína sa snaží vytvoriť vlastnú platobnú sieť a zaviedla vládou podporovanú digitálnu menu – nástroje,

ktoré by Peking mohli v konečnom dôsledku pomôcť vyhnúť sa používaniu amerického dolára a obísť globálny finančný systém pod vedením USA.

Pekinskí predstavitelia tvrdia, že nemajú inú možnosť, ako sa usilovať o väčšiu sebestačnosť a viac zapojiť štát do ekonomiky po zavedení cieľ v Trumpovej ére a útoku americkej vlády na výrobcu sieťových zariadení Huawei Technologies Ltd., ktoré signalizovali rastúce podozrenie USA voči Číne.

Vo vnútri krajiny Siove snahy o sprísnenie politickej kontroly prehĺbili obavy medzi nižšími kádrami, z ktorých mnohí teraz trávajú veľkú časť svojho času snahou dokázať svoju lojalitu – na čo Si opakovane upozorňoval. Takéto správanie spomalilo reakciu mesta Wuhan na prvé vypuknutie Covidu, informoval predtým denník The Wall Street Journal.

Agentúra OSN pre ľudské práva v augustovej správe uviedla, že čínska vláda sa v Sin-tiangu mohla dopustiť zločinov proti ľudskosti, pričom Čína tieto obvinenia odmieta.

USA zorganizovali neformálne spojenectvo so susedmi Číny – Indiou, Austráliou a Japonskom, známe ako Quad, a vojenskú dohodu s Veľkou Britániou a Austráliou, známu ako Aukus, pričom obe tieto dohody vyvolali odsúdenie zo strany Pekingu.

Pekingom vedené zoskupenie neformálne známe ako Čína 17+1 so stredoeurópskymi a východoeurópskymi krajinami, ktoré Čína začala vytvárať približne na začiatku Siovho pôsobenia, sa v minulom roku zmenšilo na 14+1, keďže región, ktorý kedysi dychtivo prehlboval vzťahy s Pekingom, je čoraz opatrnejší voči čínskej asertivite.

Prísna politika Si na obmedzenie Covidu, s blokádami zavedenými pri zistení čo i len niekoľkých prípadov, je sama o sebe odrazom jeho posadnutosti americko-čínskou konkurenciou. Prístup Číny s nulovou toleranciou, ktorý viedol k oveľa menšiemu počtu úmrtí ako v západnom svete, ale zároveň poškodil jej hospodárstvo, dôsledne rámcuje ako dôkaz nadradenosti riadenia komunistickou stranou.

V hospodárskej oblasti sa mnohé z krokov pána Si na dosiahnutie väčšej sebestačnosti, vrátane polovodičov, nepodarilo zrealizovať. Tvrdý prístup pána Si k riadeniu hospodárstva vrátane zásahov proti spoločnostiam, ako je internetový gigant Alibaba Group Holding Ltd. , zabezpečil Peking väčšiu kontrolu nad hospodárstvom a získal si pochvalu od ľudí, ktorí sa obávali, že sa stal príliš mocným, ale zároveň potlačil veľkú časť podnikateľského ducha, ktorý poháňal čínsky rast, a odstavil zdroj pracovných miest. Nezamestnanosť mladých ľudí v mestách sa blíži k historickému maximu a takmer každý piaty človek vo veku 16 až 24 rokov je bez práce.

Hoci odborníci už dlho predpokladali, že čínska ekonomika sa v priebehu svojho dozrievania spomalí, neochota čínskeho prezidenta tento rok ustúpiť urýchlila tento posun spôsobom, ktorý by podľa mnohých ekonómov mohol zanechať trvalé jazvy.

Dlhodobé vyhliadky čínskej ekonomiky by mohli byť ešte horšie, keďže podľa prognóz mnohých demografov sa počet obyvateľov Číny tento rok po prvýkrát za celé generácie zníži.

Svetová banka predpovedá, že tohtoročný rast dosiahne len 2,8 % a v roku 2023 4,5 %. Oficiálny cieľ vlády na tento rok je 5,5 %.

AUTOR: Jonathan Cheng

[ZDROJ](#)

Překlad: HSP